

۸۶۱۴۹

بررسی مقایسه ای تأثیر الگوهای صوتی بزرگسالان و ویژگیهای شخصی آنان در

تصویر سازی ذهنی کودکان نابینا و بینا

دکتر پرویز شریفی در آمدی: استادیار دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله

هدف اصلی از این تحقیق بررسی تأثیر الگوهای صوتی بزرگسالان و ویژگیهای شخصیتی آنان را در تصویر سازی ذهنی کودکان نابینا و بینا بود. گروه نمونه شامل ۶۰ نفر دانش آموز پسر (۳۰ نفر نابینا و ۳۰ نفر بینا) در سن ۱۲-۱۱ از مدارس استثنائی و عادی سال تحصیل ۷۸-۱۳۷۷ بودند.

برای جمع آوری اطلاعات در مراحل مختلف تحقیق از پرسشنامه شانزده عاملی شخصیت کتل برای بزرگسالان، پرسشنامه خود ساخته مبتنی بر عوامل شانزده گانه شخصیتی کتل و پاره ای از ویژگیهای فیزیکی، نوار ضبط صوت و نوار ویدیویی استفاده شده است. آزمودنی ها، پس از گزینش تصادفی به دو گروه تجربی و کنترل تقسیم و بر اساس ویژگیهای سنی، وضعیت اقتصادی- اجتماعی- پایه تحصیلی و معدل درسی همترازسازی شدند.

در وهله اول صدا و تصویر ۱۰ معلم بطور جداگانه در حین گفتن املاء از یک متن واحد معین ضبط شد و سپس توسط پرسشنامه ۱۶ عاملی شخصیتی کتل، عوامل شخصیتی آنها استخراج گردید. بدین ترتیب از میان آنها، ۶ معلم که نمرات آنان در برخی از عوامل شخصیتی (عاطفی) بالاتر و پائین تر از میانگین بود، در نظر گرفته شدند. در وهله دوم یکبار تمام آزمودنی های نابینا و بینا در معرض شنیدن الگوهای صوتی و یکبار دیگر به منظور کنترل تصاویر ذهنی، فقط آزمودنی های بینا در معرض دیدن تصویر صاحبان صوت قرار گرفتند. داده های بدست آمده توسط آزمونهای همبستگی پیرسن، تحلیل واریانس یکطرفه، توکی و تحلیل رگرسیون چند متغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند و یافته ها نشان می دهند: تأثیر الگوهای صوتی بزرگسالان و ویژگیهای شخصیتی آنان در تصویر سازی ذهنی نابینایان و بینایان متفاوت است. کودکان بینا و نابینا در تصویر سازی ذهنی از یک الگوی واحد پیروی نمی کنند (کودکان نابینا ارتجالاً از حس شنوایی "مركز شنیداری" و کودکان بینا از حس بینایی بهره می جویند) و این تأثیر بیشتر متوجه عوامل عاطفی شخصیت همچون A (گرمی)، E (تسلط)، F (سرزندگی)، I (حساسیت)، L (خوش بینی)، H (جسارت)، O (اعتماد به خود)، Q4 (تنش) بوده است. بعلاوه تصاویر ذهنی کودکان بینا و نابینا از سایر عوامل B (هوش)، C (پایداری هیجانی)، G (اخلاقی)، M (عمل گرایی)، N (ملاحظه کاری)، Q1 (محافظه کاری)، Q2 (متکی بخود)، Q3 (خود نظم دهی)، مشاهده نشد. همچنین تجسمات ذهنی بینایان با دیدن تصویر صاحبان صوت در مقایسه با نابینایان با شنیدن لحن صدای بزرگسالان از ویژگیهای فیزیکی، قد، وزن، سن، زیبایی برتر و منطبق بر واقعیت است در خاتمه، معلوم گردید تصاویر ذهنی خوشایند نابینایان از الگوهای صوتی بزرگسالان به ۸ عامل (عاطفی) فوق الذکر در آنان مربوط است که این امر خود نشان می دهد بین تصاویر

بسمه تعالی

**The First Seminar on Research
Findings in Special Education**
20-21 May, 2001

Fars Special Education Supervision-Shiraz University

نخستین همایش یافته های نوین پژوهشی

در آموزش و پرورش استثنائی

۲۰ و ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۸۰

آموزش و پرورش استثنائی فارس - دانشگاه شیراز

بررسی مقایسه ای تأثیر الگوهای صوتی بزرگسالان و ویژگیهای شخصی آنان در

تصویر سازی ذهنی کودکان نابینا و بینا

دکتر پرویز شریفی درآمدی: استادیار دانشگاه علامه طباطبائی

ذهنی خوشایند نابینایان با پاره ای از مؤلفه های عاطفی بزرگسالان به واسطه شنیدن الگوهای صوتی آنها رابطه معنی داری وجود دارد.